R. 1930.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI

WARSZAWA. Nr. 11. 1 czerwca 1930.

TREŚĆ:

15.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 maja 1930 r. o utworzeniu urzędu notarjusza w Mińsku Mazowieckim w okręgu sądu okręgowego w Warszawie.

Na podstawie art. 4 ustawy notarjalnej z 1866 r. zarządzam co następuje:

§ 1. Tworzy się drugi urząd notarjusza przy wydziale hipotecznym sądu powiatowego w Mińsku Mazowieckim z siedzibą notarjusza w Mińsku Mazowieckim.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1930 r.

Minister Sprawiedliwości:

St. Car

OKÓLNIK Nr. 1547/II.G.S./30

o doręczaniu w sprawach karnych pism sądowych przez pocztę jako przesyłek zwyczajnych.

Do wszystkich władz wymiaru sprawiedliwości.

Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości i Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 12 maja 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 351) wprowadzono doręczanie przez pocztę pism sądowych i prokuratorskich w sprawach karnych jako przesyłek **zwyczajnych** za zwrotnem poświadczeniem odbioru.

Doręczenie pisma przesyłką zwyczajną zamiast poleconą nie stanowi według ogłoszonej w niniejszym numerze Dziennika Urzędowego uchwały Sądu Najwyższego z dnia 26 października 1929 r. Nr. II 1 K. 1068/29 istotnego uchybienia. Doręczenie przesyłką zwyczajną będzie więc regułą poza nielicznemi wypadkami wymienionemi w § 1 rozporządzenia powołanego na wstępie. Posyłka polecona jest zwłaszcza nieodzowną wówczas, gdy stronie zwraca się dokumenty stwierdzające jej prawa, lub mające dla niej inne znaczenie, tak że zaginięcie powodowałoby szkodę i ewentualną za to odpowiedzialność.

Przesyłki zwyczajne w sprawach karnych podlegają opłatom tylko wówczas, gdy są przeznaczone do doręczenia adresatom w siedzibie sądu wysyłającego (przesyłki miejscowe). Taryfa wynosi według rozporządzenia Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 12 maja 1930 r. w sprawie uzupełnienia taryfy pocztowej (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 352) za przesyłkę **zwyczajną** za zwrotnem poświadczeniem odbioru 35 gr. bez względu na wagę.

Przesyłki zwyczajne zamiejscowe są wolne od wszelkiej opłaty pocztowej.

Należna opłata będzie uiszczana ryczałtem miesięcznie na zasadach i w trybie określonym w trzech ostatnich ustępach okólnika Nr. 1487/II. G. S./29 z dnia 30 czerwca 1929 r. (Dz. Urzęd. Nr. 13 str. 169—170). Należy więc również używać dwu oddzielnych „pocztowych książek nadawczych przesyłek zwyczajnych" tak jak są dwie oddzielne „pocztowe książki nadawcze przesyłek poleconych". We władzach o małym za-

kresie czynności można używać zamiast czterech ksiąg tylko dwu, a mianowicie jednej „książki nadawczej przesyłek poleconych" i drugiej „książki nadawczej przesyłek zwyczajnych", dzieląc każdą z nich na dwie części (dział dla przesyłek miejscowych i dział dla — zamiejscowych).

W używanych dotąd pocztowych książkach nadawczych (dla przesyłek poleconych) należy do czasu wydania nowego nakładu w napisie „Pocztowa książka nadawcza" dopisywać wyrazy „przesyłek poleconych".

W pocztowych książkach nadawczych przesyłek zwyczajnych uwidacznia się tylko ilość przesyłek, nadanych równocześnie. W książce przesyłek **zwyczajnych miejscowych** każda karta jest podwójna; drugi egzemplarz wypełnia się przez kalkę. Nadawać należy zawsze w tym samym urzędzie pocztowym. Urzędnik wydziela dla użytku pocztowego drugi egzemplarz karty dopiero wówczas, gdy cała strona danej karty jest już wypełniona uwidocznionemi na niej przesyłkami zwyczajnemi.

W książce przesyłek **zwyczajnych zamiejscowych** drugiego egzemplarza karty niema jako dla użytku poczty zbędnego.

W razie braku osobnego nakładu dla tych książek, należy używać jako książki przesyłek zwyczajnych zamiejscowych nakładu wydanego dla przesyłek miejscowych. W tym wypadku drugiego egzemplarza karty nie wypełnia się przez kalkę i nie wydziela dla użytku pocztowego, lecz zużytkowuje tak samo jak pierwszy egzemplarz karty dla uwidoczniania w dalszym ciągu przesyłek zwyczajnych. Tę drugą kartę oznacza się dodaniem do liczby bieżącej karty litery „a" n. p. 1a, 2a i t. d.

Warszawa, dnia 1 czerwca 1930 r.

Minister Sprawiedliwości:
w z. *Sieczkowski*
Podsekretarz Stanu

OKÓLNIK Nr. 1548/II/A/30

w sprawie

ograniczenia wydatków sądowych.

Do wszystkich sądów i urzędów prokuratorskich.

Wzgląd na konieczność możliwie najdalej idącego i wszechstronnego ograniczenia wydatków państwowych wymaga — o ile chodzi o działalność władz wymiaru sprawiedliwości — stosowania umiejętnej polityki oszczędnościowej w toku postępowania sądowego, a to w kierunkach następujących:

1) Umiejętne stosowanie przepisów o dokonywaniu czynności sądowych poza siedzibą sądu (art. 6 u. s. p.) pozwoli niejednokrotnie oszczędzić na kosztach postępowania przez zmniejszenie wydatków na świadków. Dotyczy to oczywiście **tylko** postępowania w sprawach karnych. Natomiast bezwzględnie zaniechać należy wyznaczania sesji w sprawach cywilnych, w których koszty świadków nie obciążają Skarbu Państwa, strony zaś nie zwracają kasom państwowym diet i kosztów podróży. Przy wyznaczaniu sesyj wyjazdowych należy w każdym wypadku starannie rozważyć czy zaoszczędzone przypuszczalnie na wynagrodzeniu świad-

ków wydatki nie będą niższe od spowodowanych wyjazdem rozchodów na diety i koszty podróży personelu sądowego. Dlatego też do załatwienia na sesjach wyjazdowych nadają się przedewszystkiem sprawy rozpatrywane w postępowaniu uproszczonem oraz sprawy przed sądami powiatowemi, w których wydatki spowodowane wyjazdem sądu są mniejsze, a równocześnie przez zbliżenie sądu do miejsca zamieszkania świadków poniżej odległości 15 klm. (art. 567 k. p. k.) oszczędza się wydatki na strawne i koszty przejazdu świadków.

Przy wyznaczaniu sesyj wyjazdowych należy mieć na względzie, by przez wyjazd sędziów z siedziby sądów nie ucierpiało dobro służby i by na sesji wyjazdowej rozpatrzono taką ilość spraw, która w zupełności wypełniłaby stracony na wyjazd czas.

2) Znaczne oszczędności w wydatkach sądowych może również przynieść korzystanie przez sądy powiatowe w możliwie rozległej mierze z postępowania nakazowego (art. 31 i nast. przep. wprow. k. p. k.) po uprzedniem należytem przygotowaniu sprawy przez odpowiednio pokierowane dochodzenia policyjne (art. 443 k. p. k.), potrzebne ewentualnie dla uzyskania wystarczających dowodów oskarżenia.

Zastosowanie postępowania nakazowego w wielu wypadkach usunie potrzebę rozprawy głównej, co nietylko pozwoli zmniejszyć wydatki sądowe z tem związane, lecz także wpłynie korzystnie na odciążenie sądów.

3) Pewne zmniejszenie wydatków osiągnąć można także przez szersze korzystanie z uprawnień art. 258 § 2 k. p. k. i przekazywanie sądom powiatowym śledzw, prowadzonych poza siedzibą sądu okręgowego. Współdziałanie zaś w tym kierunku Panów Prezesów i Prokuratorów sądów okręgowych zapewni należyte uwzględnienie interesów wymiaru sprawiedliwości w dziedzinie celowego i sprawnego prowadzenia śledztw, pozwalając równocześnie w wielu sprawach na poważniejsze oszczędności.

4) Wskutek skreślenia art. 20 i ostatniego zdania § 2 art. 52 u. s. p. odpadła obecnie konieczność powoływania sędziów powiatowych do składu sądzącego sądu okręgowego w sprawach odwoławczych. Zmiana ta, na którą nie wszystkie sądy zwróciły dostateczną uwagę, ma również znaczenie dla zmniejszenia wydatków sądowych na diety i koszty podróży sędziów powiatowych, wzywanych poprzednio na rozprawy do siedziby sądu okręgowego.

5) Do znacznego obniżenia wydatków, pokrywanych obecnie z kasy państwowej, przyczynić się może oględne stosowanie środka zapobiegawczego — tymczasowego aresztowania, oraz ostrożne przyznawanie stronom prawa ubogich.

Aczkolwiek obie te kwestje należą całkowicie do swobodnego orzecznictwa sądów, niemniej jednak, z uwagi na wchodzący w grę doniosły interes państwowy, należy podkreślić ujemne skutki, jakie dla Skarbu Państwa powoduje, w szczególności nie oparte na dostatecznych podstawach przyznawanie stronom prawa ubogich w postępowaniu sądowem.

Dotychczasowe doświadczenia wykazały, że władze, wystawiające świadectwa ubóstwa lub inne podobne poświadczenia, ograniczają się zazwyczaj do stwierdzenia ogólnikowego „że petent jest ubogi", bez wskazania czy petent posiada jaką nieruchomość lub dochody z ruchomości, jaka jest podstawa jego zarobkowania, kogo jest obowiązany utrzymywać i t. p. Rzeczą sądu zatem będzie rozważyć, czy uznać ogólnikowe świadectwo za wystarczające, oraz czy na podstawie stanu sprawy lub innych okoliczności, znanych sądowi poza danemi przytoczonemi w świadectwie, istotnie stan majątkowy petenta jest tego rodzaju, że nie pozwala mu na pokrycie niewielkich nieraz kosztów sądowych (art. 556 § 2, 575 k. p. k.),

Co się tyczy stosowania tymczasowego aresztowania, to oczywiście, znacznie trudniej ocenić, czy i w jakiej mierze ilość osób aresztowanych dałaby się zmniejszyć. Godnym wszakże podkreślenia jest fakt, że, jak z nadsyłanych zestawień wynika, w niektórych sądach zastanawiająco wysoka jest ilość osób aresztowanych, co do których następnie wogóle nie wniesiono aktów oskarżenia. W jednym np. z okręgów ilość ta dochodzi do 25% ogólnej ilości osób aresztowanych, co zdaje się wskazywać na niedość oględne rozważenie ze strony sądu jak i ze strony prokuratury, czy istotnie zastosowanie tego środka zapobiegawczego w każdym wypadku było konieczne.

6) Znaczne zmniejszenie wydatków sądowych da się uzyskać przez odpowiednie przygotowanie sprawy jeszcze przed dojściem do rozprawy głównej.

Prokuratorzy zatem winni przedewszystkiem odpowiednio ocenić wyniki dochodzeń i w wykazie osób, dołączonym do aktu oskarżenia (art. 281 § 1 k. p. k.), wymienić tylko tych świadków, których zeznania mają istotne znaczenie dla sprawy, przyczem winni się zastanowić, czy niezbędnem jest powołanie kilku świadków dla stwierdzenia jednej i tej samej okoliczności, czy też konieczność ta nie zachodzi.

Co do tych świadków, których zeznania mają znaczenie istotne, wskazane jest możliwie szerokie korzystanie z uprawnień art. 20 przep. wprow. k. p. k., celem nadania protokółom przesłuchania takich świadków mocy czynności sądowej; pomoc organów policji państwowej w ramach wspomnianego przepisu oszczędzi wiele wydatków na wynagrodzenie świadków. Przesłuchanie świadków o mocy czynności sądowej umożliwi ew. odczytanie ich zeznań na rozprawie w razie istnienia warunków art. 338 k. p. k.

Zaznaczyć należy, że wyczerpujące przeprowadzenie dochodzeń przez policję państwową umożliwi w przeważnej ilości wypadków prokuratorowi zorjentowanie się co do możliwości wniesienia aktu oskarżenia lub umorzenia sprawy (art. 245 i 246 k. p. k.), wskutek czego odpadnie częstokroć potrzeba przekazywania sprawy sędziemu śledczemu czy to dla przeprowadzenia śledztwa, czy też dokonania poszczególnej czynności sądowej (art. 251 k. p. k.), a tem samem da się osiągnąć znaczniejsze zaoszczędzenie kosztów postępowania dowodowego. Z dotychczasowych doświadczeń wynika, że szereg urzędów prokuratorskich w nazbyt małej mierze korzysta z uprawnień art. 20 § 2 przep. wprow. k. p.k., z pominięciem zasady wypowiedzianej w art. 261 pkt. a) k. p. k., przekazując zbyt często sprawy błahe do śledztwa, czego następstwem jest dwukrotne słuchanie przez sąd jednych i tych samych osób w toku jednego postępowania (w śledztwie i na rozprawie).

W dalszym toku postępowania poważną rolę odgrywa inicjatywa prezesa (przewodniczącego wydziału), który po odpowiedniem zaznajomieniu się ze sprawą, może z jednej strony z własnej inicjatywy zarządzić sprowadzenie koniecznych jego zdaniem dowodów (art. 299 k. p. k.) i w ten sposób umożliwić załatwienie sprawy na **jednem** posiedzeniu, bez potrzeby odraczania jej, powodującego zawsze większe koszty, z drugiej zaś strony przez wniesienie sprawy na posiedzenie niejawne może zapobiec wzywaniu nadmiernej ilości świadków, powołanych przez strony na stwierdzenie okoliczności nieistotnych (art. 297 § 1 k. p. k.). Ponadto w sprawach karno-administracyjnych prezes sądu (przewodniczący wydziału) swobodnie decyduje o wezwaniu świadków na rozprawę i że jeszcze przed jej wyznaczeniem zawsze może zarządzić przesłuchanie świadków w drodze pomocy prawnej przez właściwy sąd powiatowy

(art. 623 k. p. k.). Korzystanie z szerokich uprawnień w tej mierze, wobec dużej ilości spraw karno - administracyjnych, może dać poważne oszczędności.

Zadaniem przewodniczącego w toku rozprawy głównej jest w miarę możności niedopuszczanie do odroczenia sprawy, przyczem do niego należy inicjatywa korzystania z przepisów art. 337 i nast. k. p. k. w razie konieczności odczytania zeznań niestającego świadka lub biegłego. Za zbyt trudną przytem do usunięcia przeszkodę stawiennictwa świadka lub biegłego można zawsze uznać znaczną odległość miejsca jego zamieszkania od miejsca siedziby sądu; dotyczy to zwłaszcza rozprawy przed sądami powiatowemi (art. 446 k. p. k.).

W postępowaniu odwoławczem należy zwłaszcza rozważyć, czy z powodów wymienionych w art. 475 k. p. k. istotnie nie można odmówić żądaniu strony o ponowne wezwanie świadków i biegłych już przesłuchanych w pierwszej instancji. Przepis art. 476 k. p. k. nie ma zastosowania w postępowaniu apelacyjnem przed sądem okręgowym (O. S. Najw. w Dz. Urzęd. z 1930 Nr. 10, str. 289).

Podobnie należy w razie niestawiennictwa świadka, starannie rozważyć, czy przesłuchanie jego jest niezbędne (art. 329 k. p. k.), i tylko w takim wypadku dopuścić od odroczenia rozprawy, jeśli nawet przy zarządzeniu przerwy sprowadzenie takiego świadka nie da się przeprowadzić. W tym ostatnim wypadku wskazane jest zwłaszcza zarządzenie przesłuchania świadka w drodze pomocy prawnej przez właściwy sąd powiatowy (art. 345 k. p. k.), co pozwoli oszczędzić kosztów podróży świadka do siedziby sądu.

Celem uniknięcia potrzeby odroczenia spraw z powodu niestawiennictwa niezbędnych świadków konieczne jest ścisłe przestrzeganie art. 117 k. p. k.; skazywanie bowiem niestających świadków na grzywnę i poniesienie kosztów udaremnionej rozprawy zapobiegnie na przyszłość lekkomyślnemu uchyleniu się od stawiennictwa, zwłaszcza jeśli sąd podda badaniu także słuszność i prawdziwość powodów przytoczonych na usprawiedliwienie niestawiennictwa.

7) Dalsze ograniczenie wydatków można osiągnąć przez zawieranie z biegłymi sądowymi umów ryczałtowych (§ 27 rozp. o należnościach świadków, biegłych i tłumaczów) oraz przez korzystanie z pomocy policji państwowej przy doręczaniu pilnych wezwań na rozprawy (§ 1 pkt. 3 rozporządzenia z dnia 25 czerwca 1929 r. — Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 385), co niejednokrotnie pozwoli uniknąć odroczenia.

Ponadto wszystkie sądy i urzędy prokuratorskie winny się dokładnie zaznajomić z nowemi przepisami o należnościach świadków, biegłych i tłumaczy w sprawach karnych (Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr. 39, poz. 349) i, w granicach przewidzianych tem rozporządzeniem stawek należności, przyznawać wynagrodzenie odpowiednio do okoliczności, licząc się z rozdziałem przeznaczonych na ten cel kredytów.

W związku z ograniczeniem wizytacji sądów i urzędów wymiaru sprawiedliwości w myśl okólnika z 28 kwietnia 1930 r. Nr. 1537/II.A./30 (Dz. Urzęd. Nr. 9, str. 266) zarządzam zarazem aby prokuratorskie wizytacje więzień, nakazane rozporządzeniem z dnia 22 czerwca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 591) w § 11, odbywały się w czasie do dnia 1 kwietnia 1931 r., co miesiąc tylko w więzieniach, położonych w siedzibie prokuratora okręgowego, lub wiceprokuratora zamiejscowego, którego prokurator w tym celu wydeleguje (§ 12 ust. 2 pow. rozp.) natomiast w więzieniach poza tą siedzibą — tylko co trzy miesiące. Wizytacji wię-

zień **przy sądach powiatowych**, położonych poza siedzibą prokuratora okręgowego, względnie wiceprokuratora zamiejscowego, należy w czasie do dnia 1 kwietnia 1931 r. zaniechać.

W razie nadzwyczajnych wypadków w życiu więziennem powyższych ograniczeń nie stosuje się. Odnośnie jednak do więzień przy sądach powiatowych nawet w tych nadzwyczajnych wypadkach potrzebne czynności zaradcze należą do naczelnika sądu, jako przełożonego więzienia, a specjalna wizytacja prokuratorska (§ 2 ust. ost. i § 11 ust. 6 pow. rozp.) nie jest potrzebna bez osobnego polecenia Prokuratora Sądu Apelacyjnego.

Panów Prezesów i Prokuratorów proszę o czuwanie nad przestrzeganiem zasad, zawartych w niniejszym okólniku.

Warszawa, dnia 31 maja 1930 roku.

Minister Sprawiedliwości:

St. Car

UCHWAŁA SĄDU NAJWYŻSZEGO

wydana na zasadzie art. 41 u. s. p. o doręczaniu przez pocztę pism sądowych w sprawach karnych jako przesyłek zwyczajnych za zwrotnem poświadczeniem odbioru.

Nr. I. K. 1068/29.

Na posiedzeniu niejawnem całej Izby Karnej z dnia 26 października 1929 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Przewodniczący: Pierwszy Prezes S. N. L. Supiński,

Przes Izby Karnej W. de Michelis,

Sędziowie: Dr. E. St. Rappaport (sprawozdawca), K. Angerman, St. Giżycki, Br. Wisznicki, K. Berezowski, J. Dembiński, B. Korsak, E. Lorenz, St. Wyrobek, St. Bogucki, J. Bonisławski, Dr. St. Śliwiński, Cz. Zaorski, Dr. Br. Krzyżanowski, St. Zaleski, M. Ostrowski, P. Leśniowski, Dr. J. Rogalski, St. Zaborowski, St. Frycz, Wł. Kaczyński,

przy udziale protokólanta Sędziego Grodzkiego St. Kawłoka,
w obecności Prokuratora Dr. Z. Piernikarskiego,
rozpoznawał wniosek Ministra Sprawiedliwości z dn. 5 sierpnia 1929 r. L. 1. U. 5991/29 o wyjaśnienie w myśl art. 41 u. s. p. wykładni art. 197 k. p. k., mianowicie kwestji stosowania tego przepisu w praktyce, przy ujęciu tego zagadnienia w granicach pytania: „czy doręczenie przez pocztę jest prawidłowe, jeżeli wezwanie lub inne pismo sądowe doręczający organ pocztowy doręczył adresatowi zgodnie z art. 202, 203 i § 1 art. 205 k. p. k., co stwierdzono dowodem doręczenia, przesłanym sądowi w myśl § 2 art. 205 k. p. k., aczkolwiek przesyłka sądowa nie była „poleconą" według art. 197 k. p. k.

i po wysłuchaniu wniosków Prokuratora

u c h w a l i ł:

d o r ę c z e n i e p r z e z p o c z t ę p i s m a s ą d o w e g o b e z p o l e c e n i a nie czyni zadość dosłownemu brzmieniu art. 197 k. p. k., lecz n i e s t a n o w i i s t o t n e g o u c h y b i e n i a rzeczonemu przepisowi, a tem samem może być uznane za prawidłowe.

UZASADNIENIE.

Z treści zgłoszonego wniosku wynika, że Minister Sprawiedliwości nie nadaje przepisowi art. 197 k. p. k. o doręczeniu pism sądowych adresatom w listach poleconych z pokwitowaniem zwrotnem charakteru nakazu bezwzględnego, wysuwając natomiast, jako zalecającą się do przyjęcia tezę, że: „sąd może zarządzić doręczenie pisma przez organ pocztowy w liście poleconym z pokwitowaniem zwrotnem (zwrotnem poświadczeniem odbioru), albo listem zwykłym za dowodem doręczenia, przyczem w obiorze jednej lub drugiej drogi sąd kieruje się ważnością przesłanego aktu, ujemnemi skutkami opóźnienia, gdyby skutkiem zatracenia przesyłki wypadło doręczenie ponowić, termin przesunąć i t. p. okolicznościami, które mogą wyszczególniać regulaminy".

Tezę powyższą uzasadniono we wniosku szeregiem względów, bądź natury praktycznej, bądź natury procesowej, rozstrzygającej zagadnienie z punktu widzenia celowości przepisu art. 197 k. p. k. dla postępowania sądowego.

Pierwsze z tych względów — natury praktycznej — wynikają z tego, że „manipulacja z listem poleconym zajmuje funkcjonarjuszom pocztowym wiele czasu, zwłaszcza przy wielkiej liczbie przesyłek sądowych, oraz podnosi koszt doręczenia, czego ciężar odczuwa budżet Ministerstwa Sprawiedliwości".

Usprawiedliwienie teoretyczne dla tych względów praktycznych upatruje Minister Sprawiedliwości w wykładni porównawczej art. 197 k. p. k. z art. 198, 202, 203, 205 i 206 k. p. k.

Jedynym celem korespondencji sądowej, wymienionej w rozdz. I księgi V k. p. k. w myśl rzeczonych wywodów, jest otrzymanie przez władzę sądową, wysyłającą pismo, dowodu doręczenia tegoż, stwierdzającego, że pismo to doręczone zostało adresatowi zgodnie z przepisami, zawartemi w art. 202, 203 i § 1 art. 205 k. p. k. O ile zatem cel ten może być osiągnięty inną drogą, poza wysłaniem pisma w liście poleconym z pokwitowaniem zwrotnem, niema przeszkód do stosowania tej innej drogi. Założenie powyższe opiera wniosek na § 2 art. 205, opiewającym, iż „dowód doręczenia przesyła się władzy, wysyłającej pismo", na art. 197, dopuszczającym doręczanie pism sądowych przez woźnych, na art. 198, przewidującym doręczanie pism w miejscowościach, w których niema urzędu pocztowego, za pośrednictwem władz gminnych, tudzież na art. 206, zezwalającym, w razie szczególnych trudności, na wzywanie świadków i biegłych drogą telegraficzną, telefoniczną lub w inny, najodpowiedniejszy ze względu na okoliczności sposób

Wychodząc z tych założeń, wniosek Ministra Sprawiedliwości wskazuje sposób zastąpienia przesyłania pism sądowych w listach poleconych z pokwitowaniem zwrotnem, który zadość czyni celowi, wymienionemu w § 2 art. 205, i nie odbiega od zasad, wyłuszczonych w art. 197, o ile ten tyczy się doręczenia pism przez woźnych, oraz w art. 198 i 206, jednocześnie nie napotykając na przeszkody natury praktycznej, jako to przeciążenie pracą personelu pocztowego i obarczenie finansowe Ministerstwa Sprawiedliwości. Sposób ten — to doręczanie pism listami zwykłemi za dowodem doręczenia. Przytem wniosek zaznacza, że taki właśnie sposób skutecznie był praktykowany na terenie b. zaboru pruskiego przed 1 lipca 1929 r.

1. Jak wynika z dosłownego brzmienia art. 197 k. p. k., doręczanie pocztą pism sądowych — strictissimae interpretationis — powinno być

uskuteczniane w przesyłkach poleconych, a nie w listach zwykłych. Na przepis powyższy zapatrywać się jednak należy, nie jako na bezwzględny nakaz procesowy, wyłączający wyjątki, lecz raczej jako na zasadę kierowniczą techniki regulaminowej, zalecaną zwłaszcza do stosowania w przypadkach przesyłania pism sądowych szczególnej wagi (dokumenty wartościowe, dowody rzeczowe i t. p.).

2. Takie sprowadzenie reguły „listu poleconego", ustalonej w art. 197 k. p. k., do właściwego poziomu wskazówki względnej wypływa nietylko z ważkich względów natury praktycznej, wskazanych w piśmie Ministra Sprawiedliwości, lecz zwłaszcza i przedewszystkiem z miejsca w k. p. k., w którem dany przepis umieszczono, oraz z zestawienia zarówno poszczególnych części art. 197 k. p. k., oraz tegoż artykułu ze słusznie już powołanemi porównawczo we wniosku Ministra Sprawiedliwości art. 198, 202, 203, 205 i 206 k. p. k.

3. Przepis art. 197 k. p. k. mieści się w księdze V kodeksu, mającej na widoku przepisy porządkowe i w szczególności w rozdziale 1-szym tej księgi, normującym sposób doręczenia wezwań i innych pism sądowych. Są to przepisy, z istoty swej raczej regulaminowe, a poczęści wprost instrukcyjne, i jako takie różnią się głęboko od właściwych przepisów procesowych, zawartych w innych księgach k. p. k. i wymagających wykładni ściśle związanej z charakterem rękojmi indywidualnych, w interesie oskarżonego, bądź społecznych, w interesie ogółu, którym te przepisy czynić mają zadość.

4. Byłoby przeto wymogiem ścisłej wykładni zgoła błędnym i jawnie niewskazanym nadawanie przepisowi art. 197 k. p. k. znaczenia procesowego, którego przepis ten nie posiada, i, dzięki temu błędnemu założeniu, przeoczenie ujemnych skutków narzucania władzom sądowym obowiązku przesyłania swych pism pocztą wyłącznie w listach poleconych, a zatem uznawania rygorystycznie za nieważne wszystkich czynności sądowych, do wydania wyroku włącznie, nawet w przypadku, gdyby dane pismo sądowe doręczono adresatowi, ale w liście zwykłym.

5. Lecz nietylko miejsce danego przepisu w k. p. k. skłania w danym razie do wykładni raczej rozciągłej artykułu 197 kodeksu, lecz i treść istotna tego przepisu, która wskazuje, że ustawodawcy przedewszystkiem chodziło, i o nic innego chodzić nie mogło, jak tylko o to, by sąd, po wysłaniu pisma — z reguły w liście poleconym — otrzymał pokwitowanie zwrotne, to znaczy dowód doręczenia, a tem samem miał pewność, że gwarancji procesowej otrzymania pisma przez adresata, jako warunku dalszego prawidłowego postępowania sądowego, stało się zadość. To też w zdaniu „pisma sądowe doręcza się pocztą w listach poleconych z pokwitowaniem zwrotnem" — cała waga procesowa przepisu mieści się raczej w rygorze pokwitowania zwrotnego odbioru przez adresata, niżli w czynieniu z listu „poleconego" jedynie pewnego środka funkcjonowania poczty polskiej.

6. Wreszcie całokształt art. 197 k. p. k., a zwłaszcza zestawienie jego z art. 198, 202, 203, 205 i 206 tegoż kodeksu dowodzi, że w intencjach komisji ministerjalnej, która zmieniła odpowiednio przepisy w pierwotnem opracowaniu Komisji Kodyfikacyjnej (art. 206, 207 i 214 projektu Komisji Kodyfikacyjnej), i całkiem słusznie zresztą, wysunęła na czoło, jako najdogodniejszy sposób doręczania wezwań i innych pism sądowych — pocztę, poczta nie jest bynajmniej jedynym sposobem takiego doręczania i ustawodawca dopuszcza wyjątki, podyktowane względami celowości, zgodnie z regulaminowym charakterem porównywanych przepisów i zwłaszcza, gdy chodzi o doręczanie wezwań świadkom i biegłym (art. 206 k. p. k.).

KOMUNIKAT

w sprawie uruchomienia kasy skarbowej w Gdyni.

Do wiadomości władz i urzędów wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa.

Ministerstwo Skarbu, Warszawa, dnia 28-go kwietnia 1930 r. L. D. VII. 722/2.

Ministerstwo Skarbu zawiadamia, że dla nowoutworzonej rozporządzeniem Ministerstwa Skarbu z dnia 3 lutego 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 20, poz. 167 z r. 1930) kasy skarbowej w Gdyni w okręgu izby skarbowej w Grudziądzu zostało otwarte konto czekowe w Pocztowej Kasie Oszczędności Nr. 38.341.

KOMUNIKAT

w sprawie projektu utworzenia Międzynarodowego Stowarzyszenia Sędziów dla nieletnich z siedzibą w Brukseli.

Na kongresie opieki nad dzieckiem, odbytym w Paryżu w 1928 r., powzięto uchwałę założenia Międzynarodowego Stowarzyszenia Sędziów dla nieletnich (Association international des Juges des Enfants).

Pierwsze zebranie konstytucyjne tego związku ma się odbyć w Brukseli w roku 1930 r.

Uznając myśl założenia Międzynarodowego Stowarzyszenia Sędziów dla nieletnich za godną poparcia i chcąc ułatwić organizatorom tego Stowarzyszenia skomunikowanie się z członkami polskiej magistratury sądowej, w celu wzięcia przez nich udziału w zjeździe, mającym się odbyć w Brukseli, Ministerstwo Sprawiedliwości podaje powyższe do wiadomości z tem, że członkowie magistratury, interesujący się celami Stowarzyszenia, winni jaknajśpieszniej zakomunikować Ministerstwu o swym zamiarze akcesu do Stowarzyszenia i chęci zapoznania się z projektem statutu.

Osobom, które w ten sposób się zgłoszą, Ministerstwo prześle zaproszenie na zjazd i projekt statutu Stowarzyszenia.

KOMUNIKAT

w sprawie ustanowienia delegata Rządu dla spraw uregulowania własności Kościoła.

Rada Ministrów uchwałą z dnia 29 kwietnia 1930 r. — na podstawie art. 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 lutego 1928 r. o wpisywaniu do ksiąg hipotecznych praw własności polskich osób prawnych kościelnych i zakonnych (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 120) — wyznaczyła p. Michała Pawlikowskiego, naczelnika wydziału w wileńskim urzędzie wojewódzkim, na delegata Rządu dla Arcybiskupstwa Wileńskiego i Diecezji Pińskiej.

Uchwała ogłoszona została w Monitorze Polskim z dnia 5 maja b. r. Nr. 103.

KOMUNIKAT

w sprawie wykładni ustawy o opłatach stemplowych.

Do wiadomości urzędów wymiaru sprawiedliwości.

Stosownie do § 3 reg. og. (Dz. U. R. P. Nr. 104, poz. 934 z r. 1928), Ministerstwo Sprawiedliwości zawiadamia, że w numerach 5, 6, 7, 8, 9 i 10 Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu za 1930 r. poz. 81, 96, 125, 147, 163 i 189 ogłoszona została wykładnia ustawy o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 570 i Nr. 123, poz. 715 z roku 1926), dotycząca artykułów 42, 52, 54, 66, 72, 96, 102, 114, 120, 125, 139, 142, 145, 154. 157, 158, 160 i 169 powołanej ustawy.

Uzupełnienie do wykazu zaliczek w znaczkach sądowych (Dz. Urz. Nr. 5/26).

L. porz.	Nazwa sądu	Zaliczka	Właściwa kasa skarbowa	Uwagi
1	Sąd pow. we Włocławku	1.500	we Włocławku	dotychczas 500
2	„ „ w Kutnie	1.500	w Kutnie	„ 600
3	„ „ „ Kowlu	4.000	„ Kowlu	„ 1.200
4	„ „ „ Kaliszu	1.500	„ Kaliszu	„ 750
5	„ „ „ Zamościu	2.000	„ Zamościu	„ 500
6	„ „ „ Szczebrzeszynie	1.200	„ „	„ 800
7	„ „ „ Biłgoraju	2.000	„ Biłgoraju	„ 500
8	„ „ „ Tarnogrodzie	1.500	„ „	„ 1.000
9	„ „ „ Hrubieszowie	2.000	„ Hrubieszowie	„ 800
10	„ „ „ Tomaszowie	2.000	„ Tomasz. Lub.	„ 500
11	„ „ „ Tyszowcach	1.500	„ „ „	„ 1.000

BIBLJOGRAFJA.

Dr. Gustaw Taubenschlag: Polskie prawo karno-administracyjne. Wydanie drugie, zupełnie przerobione. Łódź 1930, str. XI + 376. Cena księgarska 15 zł, dla sądów opust 20 — 25%.

Autor podaje w poszczególnych działach teksty polskich przepisów karno-administracyjnych w dziedzinie: porządku i bezpieczeństwa publicznego, administracji wojskowej, komunikacyjnej, zdrowia publicznego, handlowo-przemysłowej i gospodarczej, agrarnej, wodnej i leśnej, budowlanej, socjalnej statystyki, uprawnień ogólnych władz administracji ogólnej, czynności inspektorów pracy i władz samorządowych, wreszcie — w zakresie orzecznictwa karnego organów społecznych. Część drugą pracy wypełniają przepisy postępowania karno-administracyjnego. Teksty zaopatrzone są często w komentarze autora. Na końcu książki mieści się szczegółowy skorowidz rzeczowy.

„Waloryzacja zobowiązań prywatno-prawnych. Tekst prawa. Orzecznictwo. Wydanie drugie zmienione i uzupełnione. Opracował Dr. Józef Stawski, adwokat. Warszawa 1930. Nakładem księgarni F. Hoesicka.

Wydawnictwo powyższe zawiera obowiązujący tekst przepisów o waloryzacji zobowiązań prywatno-prawnych wraz z orzecznictwem aż do końca 1929 r. Aneks do §§ 43 — 46 rozporządzenia waloryzacyjnego przytacza zasady waloryzacji w Niemczech, Gdańsku, Litwie, Rosji, Austrji, Czechosłowacji, Rumunji, Łotwie, Italji, Francji i Szwajcarji. Poza tekstem rozporządzenia waloryzacyjnego, podane są przepisy o opłatach stemplowych i sądowych w sprawach waloryzacyjnych, przepisy o stabilizacji złotego oraz w sprawie zmiany ustroju pieniężnego. W przypiskach powołana jest literatura przedmiotu, a na końcu ksiażki mieści się skorowidz przedmiotowy orzecznictwa".

Warszawa. Drukarnia Państwowa. Tłoczono z polecenia Ministra Sprawiedliwości. Nr. 50561.

Cena 25 gr.

Od Administracji: Prenumerata Dziennika Urzędowego Ministerstwa Sprawiedliwości wynosi 2 zł. kwartalnie, 8 zł. rocznie.